

1

İkinci maddede, kâinatın
olağanüstü bir düzen ve sanatla
yaratılmasından hangi sonuç
çıkarılıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 1

Allah'ın yalnız eserleriyle değil, hitabıyla da kendini bildirmesinin gerekli olduğu sonucu çıkarılıyor.

2

Bu maddede yaratılışın çok geniş ve dikkat çekici oluşu, niçin sözle tanıtmayı da gerekli kılıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 2

Çünkü bu kadar büyük bir yaratma faaliyeti, sahibinin kendini bilinmez bırakmayacağını; aksine bilinmeyi murad ettiğini gösteriyor.

3

Üçüncü maddede hangi insan grubu özellikle öne çıkarılıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 3

Hakikati arayan, Allah'a yönelen,
duaya ve şükre ihtiyaç duyan
gerçek insanlar öne çıkarılıyor.

4

Bu insanlara fiilî karşılık
verilmesiyle sözlü karşılık
verilmesi arasında nasıl bir ilişki
kuruluyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 4

Fiilen karşılık veren Zâtın, konuşarak da karşılık vermesi uygun ve beklenen bir durum olarak gösteriliyor.

5

Dördüncü maddede konuşma
sıfatı hangi iki temel özellikle
bağlantılı ele alınıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 5

İlim ve hayatla bağlantılı ele
alınıyor.

6

Metne göre konuşma, ilim ve hayat açısından nasıl bir konumdadır?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 6

İlim ve hayatın zorunlu bir sonucu
ve parlak bir görünüşü olarak
görölmektedir.

7

Sonsuz ilim ve ebedî hayat sahibi olan Zât hakkında, bu gerekçeden hareketle ne söylenir?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 7

Onda konuşma sıfatının da kuşatıcı ve sürekli bir şekilde bulunacağı söylenir.

8

İkinci, üçüncü ve dördüncü
maddeleri birlikte
düşündüğümüzde ortak ana fikir
nedir?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 8

Allah'ın hem kâinatı yaratması,
hem kulların yönelişine cevap
vermesi, hem de sonsuz ilim ve
hayat sahibi olması, O'nun
konuşmasını gerekli kılar.

9

İkinci ve üçüncü maddeler
arasında nasıl bir fark vardır?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 9

İkinci madde daha çok kâinat üzerinden tanıtmayı, üçüncü madde ise insanın dua ve şükrüne cevap verilmesini esas alır.

10

Bütün bu maddeler birlikte okunduğunda, ilahî kelâmın varlığı için nasıl bir delillendirme ortaya çıkıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 10

Kâinat, insanın kulluğu ve Allah'ın kemal sıfatları birlikte değerlendirilerek çok yönlü bir delillendirme ortaya çıkıyor.

11

İkinci maddede, varlıkların çokluğu ve sanatlı oluşu hangi ilahî maksada işaret eder?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 11

Yaratıcının kendini tanıtmak istemesine işaret eder.

12

Bu tanıtma sadece varlıklar
üzerinden mi anlaşılmaktadır,
yoksa başka bir yol da gerekli
görülüyor mu?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 12

Sadece varlıklar üzerinden değil,
doğrudan hitap yoluyla da
tanıtmanın gerekli olduğu
belirtiliyor.

13

Üçüncü maddede insanın hangi yönleri öne çıkarılarak ilahî hitabın uygunluğu temellendiriliyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 13

Seçilmiş olması, muhtaç oluşu, nazik yaratılışı ve Allah'a yönelmeye istekli olması öne çıkarılıyor.

14

İnsanların yakarış ve hamdlerine
fiilî karşılık verilmesi neyi
destekleyen bir delil gibi
sunuluyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 14

Kelâm yoluyla da cevap verilmesini destekleyen bir delil gibi sunuluyor.

15

“Kelâmıyla da mukabele etmek”
ifadesi, Allah-kul ilişkisi
bakımından neyi gösterir?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 15

Bu ilişkinin sadece dolaylı değil,
hitap boyutu da olan bir ilişki
olduğunu gösterir.

16

Dördüncü maddede mükâleme
sıfatının bulunması niçin zorunlu
görülüyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 16

Çünkü konuşmak, ilim ve hayatın ayrılmaz bir tezahürü sayılıyor.

17

Metinde, ilim ve hayatın sınırsız oluşuyla konuşmanın niteliği arasında nasıl bir bağ kuruluyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 17

İlim ve hayat ne kadar kuşatıcı ve sürekli ise, konuşma sıfatının da o ölçüde kuşatıcı ve sürekli olacağı ifade ediliyor.

18

Bölümün geneline göre ilahî kelâmın varlığı, daha çok hangi üç esasa dayandırılıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 18

Yaratmanın anlamı, kulların yönelişine cevap verilmesi ve sonsuz ilim-hayat sahibi olunması esaslarına dayandırılıyor.

19

Metindeki deliller daha çok duygusal bir çağrı mı, yoksa aklî bir temellendirme mi taşıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 19

Aklî bir temellendirme taşıyor;
fakat insanın manevi ihtiyaçlarını
da dikkate alıyor.

20

İkinci maddede kâinatın büyük bir hikmet ve ihtimamla yaratılmış olması, Yaratıcı hakkında hangi beklentiyi doğurur?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 20

Kendisini bilinmeye layık şekilde açıklaması beklentisini doğurur.

21

Üçüncü maddede “hakikî insanlar” ifadesiyle nasıl bir insan tipi anlatılıyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 21

Allah'a içten yönelen, dua eden, şükreden ve O'na muhtaçlığını fark eden insan tipi anlatılıyor.

22

İkinci maddede, evrendeki sanat ve hikmetten hareketle hangi ilahî davranış beklenmektedir?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 22

Allah'ın kendi beyanıyla da
bilinmeyi sağlaması
beklenmektedir.

23

Üçüncü maddede insanın hangi özellikleri onu ilahî hitaba uygun bir muhatap haline getiriyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 23

Seçkin oluşu, ihtiyaç içinde bulunması, incelik taşıması ve Allah'a yönelmeye istekli olması onu uygun muhatap haline getiriyor.

24

Dördüncü maddede mükâleme
sıfatının zorunluluğu hangi
mantıkla savunuluyor?

lisans ayetul-kubra-p35-alem-i-gayb-vahyin-5-hakikati-3-
mukabele-munacat-ve-sukre-kelam-ile-karsilik

Cevap 24

Bilgi ve diri oluş ayrılmaz şekilde konuşmayı gerektirdiği için bu sıfatın da bulunacağı mantığıyla savunuluyor.